

25 295 Infectieziektenbestrijding

Nr. 1559 Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 november 2021

Met deze brief informeer ik u over het afkondigen van fase 2d uit het Opschalingsplan COVID-19 van het Landelijk Netwerk Acute Zorg (LNAZ).

Huidige situatie

Het epidemiologisch beeld is somber. Niet eerder waren de dagelijkse besmettingscijfers zo hoog als in de laatste weken. Ook het aantal ziekenhuisopnames is hoog en een kentering is nog niet in zicht. Op dit moment (stand donderdag 25 november 2021) zijn volgens het Landelijk Centrum Patiënten Spreiding (LCPS) in totaal 2.545 patiënten met COVID-19 in de Nederlandse ziekenhuizen opgenomen. Hiervan liggen 530 COVID-19 patiënten op de IC en 2.015 COVID-19 patiënten in de kliniek.

De prognoses van het RIVM en het LCPS laten een grote onzekerheid zien. Het aantal IC-opnames en het aantal ziekenhuisopnames per dag blijven aan de bovenkant van de prognoses. Gezien het huidig aantal besmettingen van de afgelopen weken is de verwachting van het LCPS dat ook de komende week de bezetting doorstijgt. Die verwachting komt overeen met de prognoses van het RIVM. De druk is ook groot op andere partijen in de keten, zoals de wijkverpleging, de huisartsen en de Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT). Knelpunten in bijvoorbeeld de wijkverpleging of de VVT, zorgen ervoor dat de uitstroom uit de ziekenhuizen moeilijker gaat en mensen langer in het ziekenhuis blijven dan nodig.

Fase 2d uit het Opschalingsplan COVID-19

Vanwege het groeiende aantal coronapatiënten en de hiermee verhoogde druk op de hele zorgketen, hebben de ROAZ-voorzitters in de Algemene Leden Vergadering van het LNAZ geconstateerd dat fase 2d uit het geactualiseerde 'Opschalingsplan COVID-19'¹ van kracht moet worden.

Op 25 november heeft het LNAZ en het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS) mij daarom gevraagd om fase 2d af te kondigen². Dit is conform de procedure zoals deze in het opschalingsplan COVID-19 van het LNAZ staat beschreven. Ik heb hierop de toezichthouders gevraagd om de huidige belastbaarheid van de zorg te beoordelen en te bevestigen of de maatregelen zoals genomen dienen te worden in fase 2d noodzakelijk zijn voor het borgen van de (semi-)acute en zo veel mogelijk kritiek planbare zorg in Nederland.

¹ <https://www.lnaz.nl/nieuws/opschalingsplan-covid-19-geactualiseerd>

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) hebben bevestigd dat de huidige landelijke situatie past bij fase 2d³. Zo geven zij aan dat op dit moment een derde van de ziekenhuizen niet meer in staat is om de kritiek planbare zorg volledig volgens planning en tijdig te leveren en dat alle ziekenhuizen, vanwege de druk op de (semi-)acute zorg, inmiddels genoodzaakt zijn om een belangrijk deel van de planbare zorg af te schalen. Op basis van deze informatie, heb ik gehoor gegeven aan het verzoek om fase 2d af te kondigen en dit heb ik ook gecommuniceerd richting het LNAZ en het LCPS. Bijgevoegd doe ik u het verzoek van het LNAZ en LCPS om fase 2d te bekrachtigen, de bevestiging van de toezichthouders en mijn reactie aan het LNAZ en LCPS toekomen⁴.

Maatregelen fase 2d

Met de afkondiging van fase 2d zullen binnen de zorgsector aanvullende maatregelen worden genomen om landelijk de continuïteit van de (semi-) acute en kritieke planbare zorg, met de optimale inzet van (schaars) personeel, zo goed mogelijk te borgen. Samen met het LNAZ, hebben de toezichthouders alle zorgpartners in een brief (zie bijlage)⁵ geïnformeerd over de afkondiging van fase 2d en worden de ROAZ-regio's opgeroepen om per direct de volgende maatregelen in hun regio door te voeren:

- Alle ziekenhuizen schalen de reguliere planbare zorg af (FMS-klasse 5 en 4).⁶
- Alle ziekenhuizen schalen, indien nodig en medisch aanvaardbaar, de kritiek planbare zorg (FMS-klasse 3) (verder) af.
- Poliklinieken worden afgeschaald als dit personeel oplevert dat ingezet kan worden voor de continuïteit van de kritiek planbare en de (semi-)acute zorg (FMS-klasse 3, 2 en 1).
- Landelijk wordt in eerste instantie opgeschaald naar een capaciteit van 1.150 IC-bedden en vervolgens naar 1350 IC-bedden.
- Landelijk blijft het LCPS COVID-patiënten spreiden en er wordt maximaal ingezet op internationale samenwerking.
- Zelfstandige behandelcentra (ZBC's) worden opgedragen om de VVT niet te belasten met patiënten en waar mogelijk de ziekenhuizen te ondersteunen.

Met deze maatregelen komt zorgpersoneel beschikbaar ten behoeve van de continuïteit van de kritiek planbare en (semi-)acute zorg. Daarnaast zorgt deze afschaling ervoor dat de VVT, de wijkverpleging en de eerstelijnszorg (zoals huisartsen) niet nog eens extra worden belast met de uitstroom van patiënten.

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

⁵ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

⁶ FMS, 'Raamwerk voor het behoud van reguliere klinische non-COVID zorg in relatie tot de pandemische druk', 30 oktober 2020.

Wel moeten we er rekening mee houden dat er ook patiënten door de uitstel van ziekenhuiszorg vaker een beroep zullen doen op huisartsen of wijkverpleging. Ook hier zullen moeilijke keuzes gemaakt moeten worden over welke zorg wel en welke zorg geen doorgang zal hebben.

De toezichthouders, de NZa en de IGJ, zien erop toe dat de maatregelen behorende bij fase 2d worden uitgevoerd.

Gevolgen voor patiënten

De consequentie van de maatregelen in deze brief is dat een deel van de patiënten te maken krijgt met uitstel van zijn of haar behandeling. In sommige gevallen ook niet voor de eerste keer. Het is lastig en verdrietig dat dit nodig is. Toch is het noodzakelijk om planbare zorg te stoppen, zodat de meest acute zorgverlening, zoals bijvoorbeeld de geboortezorg of mensen met een hartinfarct een beroerte, een trauma of luchtwegproblemen, door kan gaan.

Ik vind het heel belangrijk dat patiënten weten waar zij aan toe zijn en wat zij zelf kunnen doen als hun behandeling wordt uitgesteld. Daarom werk ik met de NZa en veldpartijen aan geactualiseerd communicatiemateriaal dat zorgverleners kan helpen in hun communicatie met patiënten. Dat materiaal wordt begin volgende week breed verspreid.

Sinds het begin van deze pandemie is er ontzettend veel gevraagd van alle professionals in de gezondheidszorg. Met hart en ziel zetten zij zich dagelijks in om zowel COVID als non-COVID patiënten goede zorg te blijven verlenen. Ik realiseer me wat deze fase 2d opnieuw van de zorg vraagt en spreek mijn dank uit voor de betrokkenheid en ieders inzet.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge